

Nagy mélységű kis kötetekben

Maszkulin monológ

Már zsenge ifjú koromban kitaláltam, hogy katona, még hozzá jó katona leszek. Erre nyílt is lehetőség, de kellett hozzá a szülői beleegyezés. Az első toborzáson mindjárt részt is vettem, mindenféle szülői behatás, engedély, hozzájárulás és egyéb nélkül, és magas térdemeléssel elmentem katonának. Mivel annyira szükségük volt mindenféle ilyen magukat kútfőbe dobáló kölykökre, ezért nagyvonalúan eltekintettek ettől. Meg lehetett oldani, hogy szolgáljam én a hazámat szülői beleegyezés nélkül is. Akkor én ezt rögvest meg is kezdtem. Egy úgynevezett tiszthelyettes iskolába vonultam be, amire nagyon lelkesen jelentkeztem. Ez egyébként híradóképzést jelentett. Nem híradós, az az Erős Antónia, az híradós. Híradó, mint aki rádiós, aki – úgymond – a hadseregben a vérkeringést biztosítja, az egyik alakulattól a másikig viszi a hírt. Nem híradós, mert az a tévéhíradós. Hír-adó!

Körülbelül egy hét alapkiképzés után kiderült, hogy ez nem teljesen az én világom, hogy mindig mások mondják meg, hogy mit csináljak, meg még azt is, hogy hogyan. Hogy merre emeld a lábad, merre nézzél, merre vakard a füled, meg különben is, ne vakard a füled, és majd csak akkor leszel éhes, amikor ebédidő van, nem akkor, amikor éhes is vagy. Ha bevonulsz katonának és elmész egy laktanyába, ott akkor turkálod az orrod, amikor parancsot kapsz rá, egyébként pedig magadtól csak nagyon nehezen sikerülne. És általában nem akkor kapsz rá parancsot, amikor neked van kedved, hanem amikor nekik van kedvük röhögni ezen. Ezzel így nem is lett volna semmi gond, csak volt egy erősen időzőjelesen kedves parancsnokom, aki azt mondta, hogy ha belőlem hivatásos katona lesz, akkor ő leszerel. Namármost én – ugye – sosem voltam konok, sosem voltam akaratos, meg elszánt, meg semmi ilyesmi, következőképpen nem szereltem le. Pedig kedvenc parancsnokom mindent megtett ezért. Egész konkrétan, bocsánat a szóért, de ott szívatott, ahol csak tudott.

Mindeközben adódott egy lehetőség jelentkezni másik alakulathoz. Ez egy kísérleti stádiumban levő kezdeményezést jelentett – természetesen orosz példára, mivel akkor még a nagy, testvéri és baráti Szovjetunió még igazi élő közelségben volt. Jelekeztem, és elviekben nem lettem volna rá alkalmas, ha a pszichológus – mert volt pszichológus is a felvételi bizottságban – kifejezetten és kiemelten nem javasolt volna. Hamar kiderült, hogy kategóriákkal

A monológ alapjául szolgáló interjút készítette és szerkesztette Bíró Eszter.

térek el a helyi intelligenciahányados átlagától, fizikailag viszont bőven van mit behoznom a többiekhez képest. Én mindig nyeszlett, vékony, nyüzüge kölök voltam, és ezt csak a szenvedélyes és igen bőszerű akarattal átítatott küzdelmeimnek köszönhetően sikerült egy kissé elensúlyozni.

Bekerültem ebbe a kísérleti alakulatba, egy olyan közegbe, ahol fizikálisan még nagyobb hátrányba kerültem, mint eddig, mert majdnem mindenki nagyon komoly sportmúlta rendelkezett, repkedtek a különböző színes, meg különböző típusú fekete övek. Én meg nézhettem ott, mint majom a fűben. De nyilvánvalóan nem voltam hátrányban más egyéb történetekben, még mindig komoly szerepet játszott részemről az igen példamutató elszántság és az a konok, „csontot összeharapom és nem engedem a számból” típusú hozzáállás. Na ez most úgy nézett ki, hogy már az előző körben, a tiszthelyettes-képzőben is én voltam pesti egyedül, én voltam a legfiatalabb, fizikálisan a legnagyobb hátrányban, nem teljesen az a „legyőzőgép” típus, és mindemellett nekem volt a legnagyobb pofám. Ez nagyon rossz párosítás ilyen közegben. Kaptam is az arcomra keményen, így-úgy-amúgy, számos fenytésen túlestem, satöbbi. Később én többször megjártam a nagy, testvéri és baráti Szovjetuniót, több hónapon keresztül, és ott valóban megindult a képzésem. És engem ez érdekelt. Elég nagy volt az úgynevezett szórás, tehát a kiszóródás, és én mindig a sor végén kullogtam, de sosem estem ki. Tehát mindig rövidebb volt a sor előttem. Mindig én voltam hátul, úgy jól végigláttam a mezőnyt, de sosem én estem ki. Mert én akartam, mert én ezt szerettem, és ez valóban, az előző tapasztalataimhoz képest, az én katonai misztériumomhoz sokkal közelebb állt, mert itt valóban tanultunk sok mindent, meg kirándulgattunk...

A Bajkál-tótól északra dobtak le minket elsőnek, az meg Szibéria, tehát akárhonnán nézem, az *konkrétan* Szibéria. Mi úgynevezett nehézzgyalogosi képzést kaptunk, elviekben légi mozgékonyasági lehetőséggel, és kiemelten a nagy mélységű kis kötelékes diverziót tanították. Gyakorlatilag erre vagyok kiképezve. A kis kötelék ebből a kevés személyt jelenti, a nagy mélység az a frontvonalától való nagy távolságot az ellenség területén, a diverzió pedig... az ilyen „rontópáloskodás”. Kvázi híradó eszközök, technikai eszközök, közlekedési útvonalak zavarását, rongálását, tönkretételét, legyen az vasúti sín vagy mozdony, teljesen mindegy.

Az egyik, a kedvencem: adtak nekünk egy vázlatos térképet, egy papírszalvétán, tollal fölrajzolva, nesze. Nagyjából 200 kilométert kellett megtennünk, és erre kaptunk öt napot. Mondták, hogy vannak pontőrök, járőrök és technikai figyelés, tehát aki megbukik, azt elfogják, tehát az úgy nem az igazi. Mondták, hogy természetesen használhatunk fegyvert, orosz alakulatok fogják az adott területszakaszt őrizni, de amennyiben használunk, Szerjózsaék is fognak. Na most arról nem szólt a fáma, hogy Szerjózsaék a két hét szabadságért használnak-e vajon elsőként fegyvert, de mi azért sejtettük. Mivel neki mindegy, hogy élve vagy halva, de ha engem elfog, akkor ő szabadságot kap, és náluk azért akkor még öt év volt a sorkatonai szolgálat, két hét szabadságért, hát, a saját édesanyját is megölte bármelyik, de főleg a többség. Ezt azért tudni kellett. Ugyanis ott nem úgy osztották a szabadságot. Öt év, az azért mindenhogyan öt év, de ő öt évig ráadásul katona volt, ha besorozták. És persze az elit alakulatokkal kerültünk szembe, de ezt mondták is. Elég gyakran fordult ez elő velünk, hogy azért nehogy elpuhuljon a testünk, meg a tudati állapotunk nehogy tompuljon.

Azt nem mondták, hogy a technikai figyelésbe beletartozik a helikopteres járőrözés. Ezekre már akkor is lehetett olyan műszert telepíteni, ami gyakorlatilag az egeret kimutatja.

Feltételeztük, hogy talán még a gyakorlat kapcsán valószínűleg ilyeneket nem nagyon vetnek be ellenünk, de azért ennek a komoly lehetősége megvolt. Nem közölték, hogy igaz, hogy csak jelzőrendszer-értékben, de műszaki zárat is telepítettek, valamint nem közölték, hogy a két pont között – a megindulás, illetve a célba érkezés pontja között – van egy folyó, amin viszont igen sűrűn járőröznek hajóval. Ezt így nem említették, biztos elfelejtették. De alapvetően nem ez volt probléma. A 200 kilométer, az elvben nem sok, az egy Budapest–Keszthely. Öt nap erre a távra nem olyan szörnyű egy ilyen történetben. Túl sok felszerelés úgysem volt nálunk. Ez is a feladat része volt, hogy akkor nem vittük a Hilton szálló teljes menüjét naponta; ha jól emlékszem, nekem egy egész májkrémes konzervet sikerült ellopnom, és azt vittem, meg egy egész tábla csokit, meg egy kulacs vizet, de a kulacs víz, az kötelező volt mindenkinek. Egy kulacs vizet hogyan osztasz be öt napra, az azért talányos, de mint mondtam, volt folyó közben, és nyilván semmi nem lehetetlen. És azt még hozzátették, hogy öt nap van a feladat végrehajtására, de a hetedik nap reggelén mindenki eljön haza. Ha ott vagy, ha nem vagy, tehát lehet késni, de maximum másfél napot, mert különben nem leszel rajta azon a vonaton, ami hazához. Namármost, ha jól emlékszem, az a hely olyan minimum 5000 km-re van Pesttől. Tehát onnantól kezdve, hogy a magyar alakulat távozik, attól a pillanattól kezdve meglehetősen idegenként kezelték volna az ott maradókat. Nem is jött haza mindenki. De ez igazából más gyakorlatokban is előfordul.

Normál magyar viszonyok közötti gyakorlaton tudomásul kell venni, hogy kötelékgyakorlatokon, tűzéségi vagy összefegyvernemi gyakorlatokon akár 15 százalékkal is számolnak, úgynevezett lemorzsolódásban, vagy sérülésben, vagy veszteségben, és ez a magyar hadsereg. Tehát 1,5–15 százalék, a gyakorlat típusától, minőségétől függően, és ez gyakorlat. Ott, nálunk egy kicsit magasabb volt az arány ennél. A feladataink is kifejezetten ilyenekre irányultak, amik úgyesen megadták a lehetőségét annak, hogy például, ha sérülten már nem nagyon tudod tartani az ütemet, akkor hogyan oldod meg. És tényleg: Szerjózsaék nem azért voltak ott, hogy piszkálják a fülüket, hanem ők nagyon motiváltak voltak abban, hogy az adott feladatukat ellássák. Testvéri barátaink nagyon értettek ahhoz, hogy a szintén testvéri barátaitak tudják motiválni. Amikor itt a motivációról beszélék, akkor igazi motivációt is értek alatta: motiváltak voltak abban, hogy hős bajtársaikat a „Vengerszkaja Armija”-ból némileg helyhez kössék, és fel tudják mutatni, mint skalpot. Ez úgy működik, sőt, már az állatgondozásban is így működik, hogy két módon alakul ki a motiváció: van a jutalom meg a büntetés. Ha, tegyük fel, mindenki időben, egészségesen és fogság nélkül beér, akkor azért meg lehet büntetni az adott őroket. Nyilvánvalóan hierarchikusan ez úgy működik, hogy először a parancsnokot, a parancsnok meg saját hatáskörben. Nem mindenkire jellemző, de én konkrétan láttam, amikor a tiszt kivégezte a saját katonáját. Orosz. Mert nem, vagy általa nem jónak vélt módon, vagy nem jó minőségben, vagy nem jó arányban hajtotta végre az adott feladatot. Tehát amikor motivációról beszélünk, akkor igenis ez is benne van. De most nem ez a baj, hanem közben elkezdtünk hirtelen rendszert váltani, és megszüntették ezt az alakulatot, illetve gyakorlatilag ez az alakulat soha nem is létezett.

Mire visszajöttem erről a kirándulásról, már nagykorú voltam. Majdnem... Rövidesen szétosztottak minket azzal, hogy ez az alakulat kifejezetten a támadást szolgálja, és mi, a néphadsereg, a béke hadserege vagyunk. Ehhez tudni kell, hogy a „békehadtest” az a Máltai Szeretetszolgálat. Visszakerültem az eredetileg elvben és hivatalból tanult beosztásomhoz, mert ez úgy működött, hogy az eredeti terv szerint mentem tovább a tiszthelyettesi iskolán a

híradó szakon, mint úgynevezett állomásparancsnok. Amit itt műveltünk magyar területen mint magyar tisztek vagy tiszthelyettesek, igazából annak semmi köze nem volt a katonaság valóságához, mert ötven éve, az ötvenes években kezdett elavulni az a technika, amit alkalmaztunk, amikor mondjuk veszünk egy francia katonát, aki a hátán egy dobozból, egy laptop méretű dobozból műholdas összeköttetést csinál bárhol a világon. Leveszi a dobozt, kiáll, beállítja a parabolaantennát, az automata rááll az adott saját műholdjára, és igen magas térdemeléssel máris kommunikál Párizssal, vagy akivel akar, és úgy, hogy azt senki nem tudja sem levenni, sem zavarni, illetve nagyon bonyolult módon lehet csak. Itt hangsúlyozom, hogy nem túlzok, az ötvenes években gyártott technikákkal küszködünk, és, hogy mondjam, az egésznek nem nagyon volt érdemi értelme. Valós harci cselekményként majdnem másfél évig voltam háborút vívni, és egy valós történetben vívott háború kapcsán azok a technikák, azok gyakorlatilag arra lettek volna jók, hogy az ellenségnek legyen mit kilőni. Arra, hogy kommunikációt hajtsunk vele végre, arra nem. És én ezt itthon nem átalítottam a parancsnokomnak jelezni, hogy „szép szép, jó jó”, most az hagyján, hogy nem is értek hozzá, de így nekem erről végképp hiába van róla papírom. Namármost egy ilyen mélyen hierarchikus rendszerben, mint például a katonaság, azért ezek nem szép szavak, meg nem jó ötlet ezt közölni.

Nem sokkal ezek után, amikor elkerültem egy híradó laktanyába, hangsúlyozom, a legalsó rendfokozatban, akkor nagyon nem tetszett néhány tisztársamnak az, hogy én azért szakmailag nagyon ott voltam. Nem hoztam úgynevezett dicsfénylapot erről az időszakról, ahol egyébként az volt a szokás, hogy teljesen üres dicsfénylappal érkezik az ember. Erről az egész kísérleti alakulat részről viszont ők, a felettesek sem tudhattak, mert ez annyira misztifikált és titkos volt, hogy arról se lehetett sejtésük, egyáltalán létezett-e. Ezek megpróbálták belevinni olyan helyzetekbe, ahol hibázhattam, de mivel nagyon komoly helyeken tanultam, és olyan tanárim voltak, akik tényleg tudták, amit kell, ezért nem sokat tehettek. Olyan tanárim voltak, hogy ők tényleg lőttek, és akár rám is lőttek – tehát olyan szintű tapasztalatot szedtem össze, amelyet a laktanyában a hivatásos állomány kilencven százalékának remélni sem lehetett. Elhízott, alulképzett, alulmotivált, kiöregedett, alkoholista: ezek a jelzők rájuk mind. Meggyőződésemm volt, hogy ha a laktanya egyik sarkában tűzharc alakulna ki, akkor a hivatásos állomány kilencven százaléka a laktanya másik sarkában hősi halált halna, mert agyontapossák egymást a menekülés közben. Nem nagyon éreztem jól magam ebben a közegben. Többek közt ez eredményezte, hogy a rendszerváltás után egy-két évvel leszereltem. 4 év 11 hónap és 6 napig szolgáltam fegyveresen a hazámat, ebből 7 hónapot Szibériában, 3 hónapot a Karakumban, valamint több hetet és több hónapot külön-külön a nagy, testvéri és baráti Szovjetunió különböző területein töltöttem. Amolyan csereüdültetés jelleggel.

Kint a Szovjetunióban volt olyan parancsnokom, nem is egy, akihez ha odamentem, és megkérdeztem, hogy mi miért van, akkor el tudta mondani. Viszont itt Magyarországon, ha megkérdeztem, akkor általában, sőt nem általában, hanem majdnem minden esetben az volt a válasz, hogy „mert ez a parancs”. Na most ebből nyilvánvalóan látszik, hogy ő se tudja, hogy mi miért van. Egy hülye ne vezessen engem sehová, meg tudok én halni egyedül is, de akkor már legalább a saját hülyeségemből.

Gyakorlatilag a mai napig az ott tanultakat kamatoztatom. Részben azért, mert bírtak olyan tartást adni, ami a magyar katonai közegben még mindig kirívó. Másrészt bírok olyan büszke lenni, mindig eszembe jut, és sosem fogom elfelejteni, hogy én azért akárhova kerülök, ha palacsintát kell sütni, vagy ha halat kell fogni, vagy ha autót kell vezetni, vagy teljesen

mindegy, mit kell megcsinálni, én azért elit katona vagyok. Tehát nem hozhatok szegényt a részben még élő, részben tényleg halott bajtársaimra.

Ehhez azért csatlakozik az, hogy felmenőim hím tagjai úgy nagyjából 95 százalékban is katonáskodtak az elmúlt 300 évre visszamenőleg, tehát úgy dinasztiaújszerűen. Én három éves koromban kitaláltam, hogy vagy erdész leszek, vagy katona, és aztán inkább katona akartam lenni. Na most, egész konkrétan, rábasztam, mert sikerült. Ez az igazság. A szónak abban az értelmében, amit itt a magyar viszonyok között tapasztaltam, teljesen alkalmatlan vagyok rá, mert vagyok annyira idealista, meg vagyok annyira konok és nagyfőfájú és makacs és önfejű, hogy nekem ez nagyon nem ment.

Az a helyzet, hogy elvált szülők gyereke vagyok, egy-másfél éves koromban váltak el. Abban az évben, amikor ez történt, a gyerekelhelyezési perek a következő statisztikával dolgoztak: abban az összesen hét esetben, ahol a gyerek az apához került, öt esetben nem volt anya, a maradék kettőből meg az egyik voltam én. Félreértés ne essék, apám soha semmi negatívát nem mondott anyámról, vagy az ő családjáról. Hétvégén, láthatáskor mindig azt mondta, „Fiam, ha akarsz, mész, eldöntöd – ha nem akarsz, nem mész, azt is te döntöd el. Te a fiam vagy, úgy döntesz, ahogy csak akarsz, és abban én támogatlak.” Ez a hozzáállás vezetett ahhoz, hogy én megszoktam, hogy szabadon dönthetek.

A másik oldalon, az anyai ágon ezt nem nagyon vették. Anyám férjhez ment, leköltözött vidékre, és amikor találkoztunk, ő általában feljött, és találkoztunk a nagymamáéknál. Na most a Mamika, az én édes-kedves nagymamám anyai ágról egy kicsit akaratos, kicsit számító hölgy volt. Jóval később az is kiderült, hogy a szüleim válását is – többek között – ő idézte elő ezzel a mentalitásával. A nagyapám ebben az időben akkor már erősen őrnagyi rangban volt. Főleg apai ágon, de azért mondhatjuk, hogy valami véletlen folytán dinasztiaújszerűen katonai családdal bírok. Visszamenőleg föl tudok mutatni néhány civilt, volt pap, kocsmáros meg egy esztergályos, meg néha egy-egy földesúr, de főleg katonák tették ki a családot. A Martinovics-féle szabadkőműves lázadásig tudom visszakövetni őket. Akkor – különböző balhéki miatt az addig Budán székelő család szét kellett hogy költözzön mindenfelé a végekre, mert mindenki a saját nyakán akarta tartani a saját fejét. Nevetséges egyébként, de a családtagjaim a felkelésnek mind a két felén ott voltak. Olyannyira szerteágazó a család, és a legendák szerint volt olyan is, amikor onokatestvérek a harcban találkoztak össze – szemből, persze, és egészen jól elkatonáskodtak így hosszú évszázadokon át. A másodunokatestvérem – meglepő módon katonatiszt – nagyon sokat küszködött azzal, hogy a családunk nyomait kikutassa könyvtárakban, levéltárakban, akár Bécsben, akár Erdélyben, mert volt erre ideje és lehetősége. Így aztán kiderült, hogy Európa-szerte vannak rokonaim, akik mind „keményhajjú” legények.

Ehhez az én „mentalitásomhoz” az is hozzátartozik, hogy apám nem tiltotta meg azt, hogy alkoholt igyak. Négy éves koromban kértem a sört, mert az jobban habzik, mint a kóla. S gondolkodás nélkül kikért egy pohár sört nekem, négy éves koromban, és mondta, hogy semmi baj, fiam, de akkor most ezt meg kell innod. Nagy bögés lett belőle, mert a sör igen keserű a kóla után. És én nem voltam egy bögőmasina. Amikor cigit akartam, mert láttam a felnőttektől, azt is; nem baj fiam, de el kell szívnod. Na, azóta nem dohányzom. A történet lényegi része, hogy egy dologtól tiltott, a fegyverektől. Nyolc puskám van otthon, tehát azt hiszem, hogy ez nem nagyon jött össze. Nem kellett volna megtiltani, jobban járt volna, ha

valami nagyot a kezembe ad, elsütöm és összetöröm magam. Lehet, hogy azóta is olyan pacifista lennék. Most gyakorlatilag a mosdóba nem megyek fegyver nélkül. Persze, tele vagyok kalandokkal, meg fordulatokkal, de azért csak találni tengelyegyenes vonásokat a történetben: azóta is fegyvereket gyűjtök, a láncos buzogánytól kezdve a számszeríjig minden megtalálható kis kies otthonomban. A régiségek nem jellemzők, főleg a működőképességek, általában replikák. Az ágyamat már nem látni tőlük, amikor belépsz az ajtón. Ha találok egy törött csákányt, akkor azt gondolkodás nélkül elviszem a kovács barátomhoz, és addig üti, amíg nem lesz belőle valami olyan dizájnos, amivel mondjuk követ törni már nem annyira lehet, meg bányászni sem, de azért koppintásra egészen jónak tűnik. Van több mint nyolc íj, hét darab tradicionális íj. Ebből van skandináv, koreai és számos magyar, olyan ősmagyar jellegű is, különböző gyártóktól különböző típusú. Tehát a 30 fontostól a 80 fontosig, ami az igazi húzóerőt jelenti. Ez már íjászat, ami egy külön sportág elvben, de ahogy én csinálom, úgy meg fanatizmus. Na mindegy. Mindegy, mert ölőeszköz, és ezért van ez is, az is. Van egy marék lándzsám, a felét én csináltam, rengeteg késem, a késeket nagyon... Bár amikor a kesharcokat kellett volna, hogy tanuljam, akkor fogdán voltam, amikor az aknavetőt tanultuk, fogdán voltam, és amikor kivittek minket a páncéltörő rakétás történetre, akkor is végül a fogdán voltam. Jutalomból. Mert, ugye, nagyon jó voltam. Szerettek. Minden tőlem telhetőt meg is tettem ezért. A kedvencem, az előjáróval szemben tanúsított tiszteletlen magatartás. Ezt mindenképp megfejeltem némi tettlegességgel is, ha módomban állt. Arról van szó, amikor többször és alaposan fölfofozod a parancsnokot. Na, most ehhez megint le kell vetítenem, hogy én azért elég nyüzüge, nyeszlett voltam. Volt igen domború mellű, erőembernek tűnő parancsnokom, de őt is nagyon megvertem, pedig neki komoly harcművészeti múltja is volt, de nekünk meg annál is komolyabb ellentéteink.

Azt tudni kell ehhez a történethez, hogy nincs olyan a hadseregben, hogy kollektív büntetés. De amíg X.Y.-ből nem lesz rendes katona, itt az én nevem hangzott el, addig nem megy haza senki. De kollektív büntetés „nincs”. Na most ebből az lett, hogy hát engem nem szerettek a saját bajtársaim sem, itt a híradóképzésben. Mindenáron bele akartak préselni egy olyan skatulyába, amibe én sehogy nem fértem bele. Teljesen korrekt, mert ugye egy skatulyát logisztikailag sokkal jobban lehet pakolni, mint egy ilyen kezes-lábast, mint én. Nem lóg ki sehonnán, az pont olyan kocka, mint a többiek, azt bármelyik kocka helyére be lehet rakni. Én értem, teljesen megértem, csak velem ez nem ment. És nem ment egyik módszer kapcsán sem. A három, fizikálisan a hozzávetőlegesen legerősebb és legelszántabb srácot a parancsnokom parancsra rám uszította, hogy márpedig engem vegyenek „megrendsabályozás” alá, így hívják ezt hivatalosan. Volt az a film, a *Becsületbeli ügy*. A Tom Cruise, meg a Jack Nickolson, meg egy kedves tündérszemű angyal, most nem jut eszembe a neve. Igen tehetséges külsővel megáldott, gyönyörű szemű tündér még a szereplő, aki játszott a *G.I. Jane*-ben is. Eszembe fog jutni, de lényegtelen. Abban van egy ilyen történet, és a végén Jack Nickolsont, mint parancsnokot, letartóztatják. Ott is volt megrendsabályozás, de ott haláleset is volt belőle.

Ez nálunk úgy működött, hogy a három srácot konkrétan, szinte parancsra, vagy nem teljesen bizonyos, de az ő utasítására rámozdítottak, és valami egész véletlen folytán mind a hármat sikerült alaposan legyőznöm. Amivel nem lett volna baj, de én bekerültem a fogdába, mintegy véletlenül. Ott többen vannak, és hát elég problémás úgy védekezni, hogy sötét van, letakarnak pokróccal, és még hátra is van bilincselve az ember keze. Na most én

hetekig, igen, hetekig véreztem több helyen. De aztán, akiket hallomásból – mert máshogy nem tudsz érzékelni a pokróc alatt, csak a hang alapján –, hang alapján beazonosítottam, a három kedves bajtársamat, azokat szépen egyesével, szép sorjában és nagyon alaposan. Hívhatjuk, mondjuk, törlesztésnek, az szép szó erre. Egyiküket le kellett szerelni. Konkrétan alkalmatlanná vált testileg, annyira sikerült a tartozást betörleszteni. Ha több ujjad is összeszétörök alaposan, akkor természetes, hogy úgy forr össze, hogy gépelni még tudsz, de löni nem. És akkor erre mondta a parancsnokom, hogy „ez fejezze be”, és én akkor nagy pislogó szemekkel azt mondtam, hogy „mit is? Hát az egyik elesett a zuhanyzóban, a másik elesett a lépcsőn, a harmadik meg leesett a teherautóról, hát én ott se voltam.” Természetesen nem volt tettes, de elég egyértelmű volt, hogy én vagyok az. De ez bizonyíthatatlan volt. Akkor még tudnék feltenni kérdést, mondta az őrsparancsnokom, de ekkor én egész konkrétan ráborítottam az asztalt, amiből csak derékig lógott ki. Ezt az előnyt kihasználva, meg a bezárt ajtót, mert bezárt ajtók mögött tárgyaltunk, igen nagyon megfájdult a kezem a fején többször gyakran. Ez egészen addig folyt, és még én szívesen folytattam volna, amíg rám törték az ajtót, és lefogtak. Akkor közölte, hogy a hadbíróásra fogok kerülni. Az volt a válaszom, hogy nem baj, csak nehogy odakerüljek élve, mert akkor én is fogok tanúskodni. Mert ugye ő adott parancsot. Mert nem azzal kezdődött, hogy én visszaütöttem. Egy ilyen ügy azért az ő tiszti karrierjében mindenképpen foltot hagyott volna. Ennek kapcsán harminc nap fogdát kaptam, és mégsem kerültem hadbíróásra.

Pedig ismeretségnek nem lettem volna híján és hátrányában. A katonai rendszerekben nagyon-nagyon komoly szabályok vannak. A hierarchia kulcsszó. Hogyha én ismerek magasabb rangút, akkor ki nyer? Ha nem is én, de a családom mindenestre nyilvánvalóan. Ezzel egyébként sosem éltem se előre, se vissza. Konkrétan letagadtam. Na de ez ebben az esetben nem jött volna be, és a parancsnok ezt nagyon jól látta. Mert ő csak egy szarfaszú vidéki kölök volt, aki elment tisztnek azért, hogy legyen lakása, meg legyen igazi állása, meg ne kelljen a trágyát tolni, és ezért elment katonai főiskolára, és ebből utána hatalmi hóbortot csinált. És nem azért akart engem megfegyelmezni, hogy fegyelmezett legyek, hanem azért, hogy neki legyen igaza. És ez viszont már személyeskedés. És aki az érzelmei szempontjából dönt, az nem feltétlen alkalmas parancsnoknak. Mert egy parancsnoknak nyilvánvalóan felelőssége a saját csapata, meg a csapatának az egysége is, de mindenképpen felül kell emelkednie a saját érzelmein. Mert azt se felejtjük el, hogy egy parancsnoknak igenis parancsot kell adni a katonájának, akár meg is halni. Akkor is be kell menned az erdőbe, ha tudod, hogy megdöglesz, meg akkor is be kell küldened a katonádat az erdőbe, ha tudod, hogy megdöglik. De be kell küldened, mert az a feladat, hogy ott az erdőben, mit tudom én, túrjon fel egy hangyabolyt, most itt példának. Tudod, hogy nem jön vissza, de mégis mondod, hogy menjél. Én ezt parancsnoki képességnek hívom, ami erre az emberre nem volt jellemző. A nagy, testvéri és baráti Szovjetunióban én mást tanultam.

Félreértés ne essék, sosem érdekelt a politika. Persze ezzel is voltak küzdelmeim, mert hát, ugyebár, még a pártállamban voltam hivatásos katona. És akkor is hangoztattam lelkesen, hogy „hát ne haragudjon, Örnagy elvtárs – akkor még vadul elvtárs, hiszen ez az úgynevezett politikai tisztrendszer volt a honvédségünknel –, odamentem és megkérdeztem, hogy „vajon kommunista parancsra, vagy pártparancsra jobban fogok löni?” S akkor ez a kérdés nem annyira tetszett neki. „Akkor jobban foglalom el az erődöt? Vagy jobban kelek át a folyón? Vagy mi értelme ennek, hogy rendszeresen jártunk ilyen KISZ, párt, ilyen jellegű

rendezvényekre? Külön ezért, hogy szűkítsék a fejünket, ún. politikai tantárgyunk is volt. Olyan borzasztóan élveztem, hogy inkább mentem volna el lőni. Mert azzal többet teszünk a hazánknak, amikor sor kerül rá, hogy netán a románok be akarnak jönni a Tiszáig – most ne személyeskedjünk itt a románokkal, felőlem az osztrákok is jöhetnek a Tiszáig, nekem teljesen mindegy. Ősi magyar terület mind a kettő, de ez meg sok ember szerint már a náciizmus kategóriája. Mostanában rendszeresen azt szoktam mondani, amikor erre vonatkozó kérdések felmerülnek, hogy például kire szavazol: nem politizálok, mert a) felidegesítem magam; b) az összes úgy hazudik, ahogy csak bír; és c) nem tudom összeegyeztetni a dolgot azzal, hogy nyolc puskám van otthon. Ha én politizálnék, akkor én csak radikálisnak tudom magam elképzelni, és teljesen mindegy melyik oldalon, de mély meggyőződés, hogy az összes általam nem szimpatikusnak ítélt ellen egy módon tudnék fellépni. A könnyű sörösés puskával háromszor-négyszer hátra lőném, és utána tárgyalunk. S akkor már nem tudná bebizonyítani, hogy miben hazudik, meg miben nem, és ez nekem nem is érdekem. Mivel én tisztában vagyok ezzel, hogy a) ilyen vagyok; b) nem csak sörösés puskával rendelkezem; és c) lehet, hogy nagyképű, meg öreg is vagyok, és fáradt, meg már rosszul is látok, de azért háromszáz méterről csak eltalálnám beszéd közben. Ezt tanultam, engem hivatásszerűen erre oktattak. Következésképpen, nem sok esélye lehet a szerencsétlennek. Teljesen lényegtelen, hogy melyik csapatnak a melyik főnöke. Mindet szépen sorba állítani egymás mögé, mert drága a lőszer.

Az elején még nyiladozó értelmű gyerekként még gyakorlatilag mindenkitől elfogadtam parancsokat. Néha nem. De mostanában? Senkitől. Az más kérdés, hogy magadban eldöntöd, hogy hát ez úgy hülye, ahogy van, akkor is ő ad parancsot. Teljesen mindegy, ki mondja, ha egy csillaggal több van a vállán.

Voltak olyan parancsnokaim, akiket szerettem, de itt nincs jelentősége a szeretésnek. A feladatot végre kell hajtani. Egy rosszul kiadott, de jól végrehajtott parancs még mindig többet ér, mint hogyha én odaállok, hogy ezt nem így kéne, hanem így meg úgy. Szerencsére az alakulatban én nem azt tanultam, hogy mindenki megmondja, hogy melyik lábam emeljem hamarabb, hanem egy feladat volt. Mondjuk, ha el kellett foglalni egy dombot, akkor én eldönthettem, hogy jobbra megyek, vagy balra. Vagy középről, vagy ráugrom, vagy aláásom, vagy magamhoz húzom a dombot. Teljesen lényegtelen, nekem ott kell lenni a domb tetején. S ez a kreativitásnak adott teret, nekem sokkal jobb volt, hogy így küszködjek. Ugyanakkor a követelmények nyilvánvalóan sokkal magasabbak voltak, mert általában az adott domb nem mindjárt ott volt az orrom előtt, és amíg eljutottam a dombhoz, általában sok mindenkivel, sok mindennel, meg a létező bármivel meg kellett küszködni. Olyanoktól, akikről tudom feltételezni, hogy az adott szakmában jók, kvázi legalább annyira, mint én, vagy netán még annál is jobbak, nem nagyon szívesen, de habozás és gondolkodás nélkül elfogadok parancsot. Ha te most orvos vagy, és azt mondod, hogy sokkal jobb nekem, ha levágom az ujjam, akkor én hamarabb elhiszem neked, mint annak, aki mondjuk hentes. De, hangsúlyozom, ez nem az elfogadásról szól. Nekem ezzel nagyon sok küzdelmem volt, mert esetleg többségében átláttam, hogy a katonaságnál az egész csak arról szól, hogy nekünk ne legyen jó. Azért ragasztjuk vissza a fákra a leveleket, mert még nincs október, hogy csak októberben hulljon. Egyébként ez csak kvázi hülyeség, mert történetesen van globális értelme. Mégpedig hogy a katona sose unatkozzon, mert ha unatkozik, akkor hülyeségeket talál ki, és az nem jó egy ilyen tömegesen összeverődött hímnél. Amit én, persze, megérték, de ettől még ki lehetett

volna hozni valami jobbat is; mert akkor inkább fessünk, vagy fussunk, és akkor a mássalhangzókat nem is cseréltem fel. De itt nem ez volt a rendszer. A történetben hangsúlyozottan sosincs szerepe annak, hogy „szeret, vagy nem szeret”.

Olyan parancsnokaink voltak, hogy tízből nyolcra egy törött lábú kölyökkutyát nem bízam volna, nem egy szakaszt, vagy egy század, vagy egy ezrednyi katonát. Nevetséges volt. Ahogy szembesültem a sorkatonák hozzáállásával, akik mind azt mondták, hogy elloptak másfél, vagy akkor már főleg egy évet az életükből. Először nem értettem, hogy ők miért nem szeretnek például lőni. Aztán láttam, ahogy a lövészetvezető hadnagy, akire ezt hivatalosan rábízták, persze érteni nem értett hozzá, ott állt a katona mögött, rugdosta a kezét meg a lábát, hogy így tartsd, úgy tartsd. Úgy én sem szeretnék lőni, és megértettem, hogy aki otthon vadászott már, értett a fegyverhez és látott irányzékot közelről, annak is elvették a kedvét a lövészettől. Zászlóaljparancsnok beosztásban az őrnagynak kellett elmagyaráznom, hogy melyik a tank, meg melyik a lövész páncélos, meg mire jó... ez így elég problémás volt számomra. Egy főhadnagynak el tudtam mondani, hogy az AMD 65/5 típusú gépkarabélynak a tűzváltó karját hogyan lehet fölfelé állítani, hogy alatta ki tudja pucolni, mert azt is lehet. Kifejezetten karbantartási feladat céljából erre lehetőség nyílik, egy egészen egyszerű mozdulat, amit ő a 4 év alatt a főiskolán nem tanult meg. Ez azért egy hangyányit több mint szögyen. Mindenesetre én ezt borzasztóan meguntam.

Ennek kapcsán az első lehetőségnél magas térdemeléssel leszereltem, ahol még mindig nagyon alaposan meg akartak szívatni utoljára, de nem sikerült, ráadásul én akkor már szakaszparancsnok voltam, és az öreg katonák segítettek abban, hogy számos hiányom megoldódjon. Számos hiányom volt ugyanis, mert ha van a neveden mondjuk egy autó, annak az összes alkatrészéért te felelsz. Ha ez egy nagy híradó autó, akkor ott a híradó berendezéséért is te felelsz: egy csavarhúzó mínusz 300 forint, egy dióda mínusz 200 forint, satöbbi. Na most, ha ebből van egy 8 oldalas listád, akkor hamar kiderül, hogy 80 000 forintot még te fizess be a seregbe, akkor, amikor a legutolsó és legnagyobb fizetésed 17 000 volt. Ez elsőre soknak tűnt, de a hős katonáink ezt is megoldották, mert hétvégén, mikor én hazamentem, akkor nekem majdnem két autóm lett, mert a bennmaradó öreg állomány gyakorlatilag szétlopta az egész telephelyet – méghozzá ezt olyan tökélyre vitték, hogy egy bizonyos könnyű híradó eszközt is betelepítettek, amit mobil módon, tehát kézben fogva lehet bevinni az autóba. Na, abból nekem kettő volt, és a gyári szám is stimmelt. Tehát volt idejük, és beleütötték a gyári számot. És ezért nem volt nekem semmi hiányom, és a mai napig ezért rendkívül hálás vagyok nekik. Egyébként ők is hálásak lehetnek nekem sok mindenért, de most ez nem erre a lapra tartozik.

Van olyan közülük, akivel találkoztam, és érdekes módon nem köpött le. Nem jellemző, hogy mi mindenkivel tartanánk azóta a kapcsolatot. Ehhez azt kell tudni, hogy a sorállományú és a hivatásos állomány közti feszültség igen nagy volt, mert az egyik zsebre tett kézzel, tányérsapkával csak utasítja a másikat minden hülyeségre. A másik meg kénytelen-kelletlen kénytelen ezt jól végrehajtani, aminek nem az igazi szeretet az alapja. Én az oroszoknál tanultakat vezettem be a „személyes példamutatás” alapelvei követelményével. Például sportfoglalkozás: na, akkor irány utánam, futás indulj! És nem úgy, mint ahogy ott, az adott laktanyában a teljes hivatásos állomány csinálta, hogy egyvalakivel lehozatta a székot, azt berakatta az árnyékba, a másikkal lehozta a sípot, a harmadik katonával elvittette a szabályzatot, meg a stoppert, és akkor onnan vezényelt az árnyékból, miközben a katonák izzadtak. Most ugyanezt én úgy csináltam, hogy „nem, gyerekek, senkinek nem kell gyorsabban, többet,

jobban meg erősebben futnia, mint amit én, és amennyit én, de azt viszont kötelező!” Tekintettel az akkori kiképzettségi szintemre, meg a fizikai állóképességemnek a magamhoz képesti igen elvetemült voltára, azért nem sokan tartották velem a lépést, és volt köztük olyan, aki egyáltalán nem, mert szegény szakács volt, az ehhez tartozó jovialitás minden nyomát viselte magán; és amikor a többiek lefutották a kötelező négy kört, akkor én még utolértem, kézen fogtam, és mivel ő kettőt maradt le, még két kört kézen fogva végigfutottam vele úgy, hogy csórikám ott gurult, ott botladozott mögöttem, és annak ellenére nem utált meg. Na, vele például a mai napig kapcsolatban vagyunk. Nem utált meg, persze, nem felejtette ezt el, de ezek nüánsznyi történetek.

Ott van az is például, hogy miért nem eszem én a tisztai étkezdében. Ott ugyanis korábban van kaja, mint a katonáimnak. Kérdezték, hogy ez miért zavar engem, és mondtam, hogy azért, mert én a parancsnokuk vagyok, és én addig nem eszek, amíg ők nem laknak jól. Ezt az oroszos hozzáállást nem nagyon értette a szóban forgó kategóriájú tisztai állomány, amiért ők kihelyeztek maguk közül, a sorkatonák meg nem vettek be maguk közé, így elég érdekes helyzetben voltam. De azt gondolom, hogy ehhez addigra én már pont hozzászóltam.

Ami velem mindenképpen probléma, mégpedig pszichésen probléma, hogy én voltam a szakaszomból egyedül, aki ötöst kapott pszichikai hadviselésből. Ezt itt zárójelben szeretném csak megjegyezni, mert nem vagyok rá büszke. Csak egy kicsit. A pszichikai hadviselés az az, amikor úgy megijesztelek, hogy nincs kedved háborúzni. Megfelelő arroganciával. Az a lényeg, hogy – hú, most ez nagyon nagyképű duma – én akkor is harcolok, amikor a többiek már nem.

A pszichikai hadviselés egy fogalomkör, ami azt célozza, hogy az ellenséget lebeszélni arról, hogy ő valóban akarja azt, amit akar. Valóban el akarja foglalni Budapestet, vagy valóban el akar jönni a Tiszáig, vagy valóban magáénak tekinti a Fertő-tavat, vagy valóban el akar jönni a bárhova, és te inkább lebeszelnéd erről. Lebeszéléd oly módon, hogy eddig, aki csak a Fertő-tóhoz odatette a lábát, az mind meghalt. És akkor fokozod, hogy itt csak a hullákat látták visszafelé jönni. Lebeszéléd oly módon, hogy ő eljött baromi messzire a Fertő-tóhoz, a saját hazájából, és otthon meg kigyullad az istálló. Aztán minden nap kigyullad valamelyik istálló. Borzasztóan bosszantó lehet, hiszen ő főleg hátrafelé kacsint, hogy vajon mikor fog a saját istállójára kerülni a sor? Ilyen és ehhez hasonló dolgokkal is történhet a hadviselés, és ezeknek különböző fizikai és pszichikai részei vannak, akár a nyomtatott irományok terjesztése, akár az elektronikai úton történő zavarások, sok-sok formája van ennek. Az a lényeg, hogy a tudatállapotát az ellenségnek, az ellenség személyi állományának, a katonáknak stb. a tudatát minél jobban eltereled attól, hogy végrehajtsák a feladataikat. Amikor a kismajomnak odarakod a kockacukrot az asztalra, és mindig ráversz a kezére, amikor hozzányúl, akkor harmadszorra már nem fog hozzányúlni. Ha netán le is vágod az ujját és a többi majomnak odadobod, akkor a többi majomnak előbb-utóbb kapcsolata lesz a cukor és a levágott ujjak között, és akkor ők se fogják szeretni a kockacukrot. Azt kell elérni, nyilvánvalóan egy folyamatos dresszírozás során, hogy amikor eszükbe jut, hogy kockacukor, akkor a levágott ujjak a jussanak egyből eszükbe, és amikor ez összekapcsolódik, akkor a kockacukor az rossz. Na most az lehet, hogy ez nem volt egy teljesen idevágó téma, de gyakorlatilag így működik. Ebben a helyzetben a majmokat helyettesítsük be ellenség-gé, a kockacukrot meg tekintsük Magyarországnak, és akkor, amikor eljutunk odáig, hogy Magyarország az nem jó hely, hanem rossz, és amikor már minden idegen katona a széles e

világon ezt mondja, akkor igazából leszerelhetünk. Mert akkor nem kell elmenni háborúzni, mert senki nem olyan hülye, hogy idejőjön. De hát tekintettel Magyarország területi adottságaira, sajnos, erre százalékos arányban a nulla egész nulla akárhány milliomod az esély. Mert ha itt valaki keletről nyugatra vagy nyugatról keletre menni akar, az itt nálunk fog átmenni. Északon, délen a Kárpátok kicsit problémás, alattuk meg a Dinári-hegység, tehát észak-dél irányban ezt nem teszik, de – sajnálatos módon – nagyon jó bázis Magyarország. Úgy megindulási szakasznak, mint célnak egyaránt.

Leszerelésem után, ha jól emlékszem, a rendszerváltás utáni Magyarországon, magas térdemeléssel elmentem vagyonoőrnék. Ezt többé-kevésbé eléggé nagyon szerettem, és nagyon sok kint tanultat tudtam benne kamatoztatni. Előbb lettem egyéni vállalkozó, aztán lettem főállású vállalkozó, aztán bt.-t csináltam, aztán Kft.-t csináltam, aztán az egész tönkrement a kedvesem kapcsán, aki könyvelő volt, és kihúzta, egy egész hangyányit kihúzta alólam a szőnyeget.

Magánszemélyként az egyik kedvenc megbízóm egy magyar tévés személyiség volt, aki éppen vált a nagyon nagy hatalmú és szerintem igen híres hitvesétől, és egy rózsadombi négy szintes ingatlan is a vita tárgyát képezte. Neki mondtam, hogy igazából ha négyen vigyázzunk rá a nap 24 órájában, akkor azt tudom biztosítani, hogy a hulláját nem fogják elvinni a helyszínről. Persze, ez nem volt a legpozitívabb marketing, ezt azért tudni kell. Én ebben sosem voltam jártas, és sose hazudtam senkinek, így ennek kapcsán sem. Megmondtam, hogy ezt tudom, ezt nem tudom. És tudomásul kell venni, hogy én nagyon jó oktatóktól tanultam támadni, és ezért a mai napig tisztában vagyok azzal, hogy gyakorlatilag senkit nem lehet megvédeni. A hölgynek kifejezetten a testi épségét kellett megővni, mert a vagyont jogi úton oldotta meg, tehát szerzett ügyvédet. Csak hát apu próbált addig erőszakkal is ezen javítani, értsd az adott ügyvédi pozíción, illetve a jogállás pozícióján, tettelesen, avagy a testének a nyomatékával. Egyébként kis nyüzüge ember volt, de két akkora testőrrel jelent meg, mint egy ház. Egy nagyon kedves, majdnem ötven kilós és már elmúlt ötven éves kollégámmal oldottuk meg a helyzetet. Ő volt ott a helyszínen egyedül, mert végül is egy személyben egyeztünk meg. Azt persze, csak kevesen tudták, hogy ő Izraelben elitkatona volt. Mind az ötven kilójával és mind a mai napig harcművészet-oktató, illetve ma már talán nem, mert most már több mint hetven éves. Akkor és ott, ő egyedül a két igen túlméretes kedves úriembert másfél mondatból lebeszélte a behatolásról. Így aztán a férjet is. Később én kérdeztem tőle, ha nem sikerül, mit csináltál volna? Lelövöm mind a kettőt, utána elmegyek a nagykövetségre, és egy órán belül már repülök haza. Nem birkózott volna a kollégákkal. De végül is mindegy, a hölgy nagyon elégedett volt.

Sajnálatos módon, a vagyónvédelemmel kapcsolatban is az idealizmusom gátolja a történetemet a mai napig, de nagyon. Magyarországon kirakatörzés folyik. Ez azt jelenti, hogy ha te megengedheted ezt magadnak, akkor a külvilágnak akarod megmutatni, és fölveszel három testőrt. És három olyat fogsz felvenni, akik szép nagyok, meg úgy erősnek tűnnek. Szakmailag meg nullák. Dolgoztam ilyen kollégákkal, és nagyon belekeseredtem abba, hogy a domború mellű bokszolónak meg kellett magyarázni, hogy miért fontos az, hogy az embereknél nyitva van-e ablak vagy nincs. Mert ő odáig nem gondolkodott. Ő csak odáig gondolkodott, hogy pofon tudják-e vágni esetleg, és akkor majd ő milyen kemény bokszoló. És most nem akarom bántani a bokszolókat, mert a Papp Laci megmondta, hogy észjáték, de nagyon sok

mindenkinek nem észjáték már a bokszt sem, hát még a vagyonvédelem. Vagyonőrökből is olyanokkal van tele a szakma, akik azért mentek el vagyonőrnek, mert másra nem alkalmasak, és egyébként is, akadt valami ismerős a honvédség hivatásos állományában, aki segítette elhelyezkedni. Dolgozni nem szeretnék – mondják –, mert bár kőműves a szakmám, nem szeretnék maltert hordani, mert az koszos meg fárasztó, inkább leszek hivatásos katona, s fehér kesztyűben majd utasítom a kiskatonákat a feladatra.

A testőr is vagyonőr, csak a testőr nem képzett vagyonőr. A vagyonőrség és a testőrség nem kíván meg más-más embert. Az egyiknek része a másik. Kevés képzett testőre van Magyarországnak. Én a kiugrott rendőrökben sem feltétlenül hiszek. Természetesen tudok olyat, aki szakmailag is jártas, ez most nem a rendőrszakma lehúzása. De nekem nagyon sok nyűgöm volt azzal, hogy 97–98 százalékában olyanokkal kerültem közelségbe, akikre mondjuk nem hogy fegyvert nem bízam volna, hanem körzót sem, de még a kőműveskanál is úrbéli, idegen tárgyként működött volna a kezében. Többek között ennek kapcsán vagyok most munkanélküli, mert az idealizmusom, meg a büszkeségem nem engedi, hogy olyanokkal dolgozzak, – ez nagyon egocentrikus, demagóg duma, de – akik nem érdemlik meg, hogy én is velük dolgozzak.

Nyolc évig voltam egy cégnél, amiről az elején úgy tűnt, hogy oda érdemes tartozni. És nagyon hamar felhígult az állomány, mert egy tolvaj lett a humánpolitika igazgató. Egy szarfaszú, nyolc általánossal rendelkező, volt taxisofőr, tolvaj lett egy vagyonvédelmi cégnél humánpolitikai igazgató. Ennek kapcsán a teljes személyi állományt leváltotta. Engem nem tudott kirúgni, mert nem talált hibát a munkámban több éven keresztül. És én nagyon szerettem ott dolgozni, mert olyan helyen települtünk. Ez egy kivonuló járőrszolgálat volt, olyan környezetben, ahol természet volt, amit én világ életemben szerettem. Ez megint egy specifikus része a vagyonvédelemnek. Sok fura kollégám volt, volt alkoholista, volt drogos, volt tolvaj és volt a pedofil. A pedofiloknak sem az elfojtott vágyas, hanem már a szinte gyakorlati, végrehajtásos szintjén. És sok mindenféle sisere kisgyermek is járt arra kvázi lovagolni tanulni, és hát nem úgy közeledett az ifjú hölgyekhez, mint ahogy azt normális ember tette volna. Aztán az jött, hogy diplomás embereket kirúgtak, és olyanokat vettek föl, akik csak aludni jártak be. És zavarta őket, hogyha meg kell mozdulni, ültek a portán egész nap. Teljesen megváltozott a rendszer. Igazából én most nem nagyon tudom, hogy mit kezdjek magammal, mert ugyebár sereg már nem, a vagyonőr az nem, rendőr meg még soha nem voltam, és most meg már nem is nagyon leszek. Tehát akkor viszont mi leszek, ha nagy leszek?

Ami a saját vállalkozásomat illeti, a könyvelő a barátóm volt, előbb volt a barátóm, aztán a könyvelőm, ami hiba volt. Mert amikor már nem teljesen úgy mentek a dolgok közösen köztünk, ahogy kellett volna, de eljött az APEH-ellenőrzés és közölte, hogy ő nem kísér el az APEH-ellenőrzésre, úgy sem mint könyvelő. Mondom, ez így nem lesz jó, mert én kettőt meg kettőt nem tudok maradék nélkül összeadni, mert gőzöm sincs, hogy mitől lesz az egyből a kettő. A *Kelly hőseiből* idézve, „én csak vezetem, hogy mitől megy, nem tudom”. Tehát akkor megállapítottak kb. tízmillió forintos hiányt, amihez tudni kell, hogy az adott évben az egész forgalom nem volt annyi, csak a bírság, a kamatok, a bírság, a kamatok, mivelhogy ez 3 évig húzódott, és akkor egyszer csak ukkmukkfukk, tízmillió-akárhányszázezer forintot fizessek be. Ebből az lett, hogy a cég eladásra került. Mindegy, szóval komoly és küzdelmes hátrányba kerültem ennek kapcsán.

Az a baj, hogy a vállalkozás azon részéhez, ami mindenféleképpen kell hozzá, itt kiemel-ném a menedzselést, meg a gazdasági oldalt, tehát könyvelés, satöbbi, borzasztóan nem ér-tek. Sőt, nem is akarok, és nem is érdekel. Na most, visszatérve a nagy mélységű diverzióra, ugye nekem anno nem az volt a feladatom, hogy domború mellett üssem magam, hogy lássa mindenki. Nekem elég volt, ha a csak a munkámat látják. A felgyújtott hidakat, az összetört vasúti síneket, az ellopott mozdonyt, a fölrobbant tankot. És ez ugyanígy működik szerintem vagyonsvédelemben is, csak ez nem olyan látványos, mert nem kell bankot robbantanunk, de ha te elmész otthonról, és visszajössz x hét múlva, vagy x nap múlva, és ugyanott van a gyémántgyűrűd, ahova letetted, ugyanott van a videó, ahova letetted, ugyanott van a bun-dád, meg minden értékes dolgod, meg az aranyozott rozsdamentes belsőfülű bilid ugyanúgy van a mosdóban, mint eddig, akkor én nem látványosan, de jól dolgoztam, mert mindened megvan, amit rám bízál, és minden megmaradt. Sajnos Magyarországon ez nem ilyen, ha-nem olyan, hogy mi szerződünk, én bevállalom, hogy megvédem a házat, és utána nincs meg a lemezjátszód, a videód, a rozsdamentes belsőfülű aranyozott bilid. Akkor utána azt mondom, hogy hát nem én voltam, te meg nem tudod bizonyítani, hogy én voltam, még akkor sem, hogyha csak én voltam ott. Ha föl vállalom, hogy megvédem, és ellopom, aztán te mondd, itt volt egy csésze. Itt? Milyen csésze? A vagyonsőrök többségének a gondolko-dásmódjára ez jellemző.

Ha már máshol is alkalmatlan volt, aztán elmegy vagyonsőrnek, akkor erre alkalmas lesz? Nincs azzal semmi gond, hogy az ember elmegy vagyonsőrnek, hogy elartsa a családját, mert bányász volt, és bezárt a bánya, vagy kohász volt, és bezárt a vasmű. Tehát nincs ezzel gond. Azzal van gond, hogy az alapmentalitás az, hogy jó, majd válllok én huszonnégy óras melót, majd éjszaka jól kialszom magam, holnap meg majd megyek fát vágni, vagy izgalomba hozni a vaddisznókat, vagy mit tudom én, szórólappal kereskedek, teljesen lényegtelen, hogy mit csinálók. A lényeg, hogy pihenni járok a munkahelyemre. És a vagyonsőrzés alaprendeltetése nem az, hogy én pihenni járok erre a munkahelyre, hanem az, hogy kidolgozom a belem, és éjjel kettőkor a legnagyobb hóban, a fagyban, a hidegben, a szélben is körbemegek az adott területen, és megnézem, hogy mi változott az előző órában a körbemenésem óta. Lett-e be-törés, vagy nem lett. Megfelelően nagy területen úgysem lehet pont ott az ember, amikor betörnek. De legalább én vegyem észre először, és ne két nap múlva a tulajdonos, hogy hát ez be van törve. Ja...

Apró tapasztalat: ugyebár 24–48 óras rendszerben dolgoztunk, és nagyon gyakran, főleg, amikor leesett a hó, általában csak az én lábnomom látszott a sarkalatos helyeken. De há-rom nap múlva is, amikor megint én mentem oda. És a kollégáim meg teleírták az úgyne-vezett járórnaplót, hogy milyen gyakran, rendszeresen járöröztek, engem meg szabogattak, hogy miért nem írtam bele annyit. És nem győztem nekik elmondani, hogy mert én csak annyit írtam bele, amennyit valójában járöröztem. Nem kétóránként. Nulla-nulla perckor mindig be volt írva, és nulla-öt perckor eseménytelenül visszaértek. Én beírtam, hogy nem nulla-nulla perckor mentem, körbe mentem, és ezt meg ezt láttam, ami eltért a megszokot-tól, a normalistól. És velem így volt tele a napló, és többek közt ezért se szerettek, de igazából – bocsánat a szóért – de pont leszárom. Belőlük hármukból meg ki lehetne tenni egy fél egé-szet, nekem ez a véleményem. És nagyon sokan tettek azért, hogy ez a véleményem inkább úgy változzon meg, hogy nem hármukból, hanem ötükből.

Most tudni kell, hogy Magyarországon azért volt idő, amikor több tábornokunk volt, mint Amerikának. Ez tény és igaz. De mi a rák halálos fülének ennyi tábornok? És a sorkato-

nák meg elmentek lőni, és mind a lögyakorlaton ellőhettek 9 lőszert?! De a tábornoki fizetés, annak meg kell lenni. Persze nem csak darabra meg kilóban mérik az embert.

És ott vannak még a katonanők is. Nekem csak egy-két nőnemű parancsnokom volt itt magyar területen, meg tiszti, tiszthelyettesi beosztásban voltak, de ők főleg az irodai részen. A katonanőkről az igazi véleményem úgy hangzik, hogy semmi gond nincs velük. Nincsenek ilyen szempontból elválasztva a nemek. Két dolog: az egyik, hogy nagyon sokan nem azért mennek katonának, mert katonák akarnak lenni, hanem... nem tudom, sajnos, szében mondani: a krónikus faszhiány. Azt gondolják, hogy ilyen férfias környezetben még nekik is lehet mit keresni, és mondjuk, egyikük sem feltétlenül manőken alkat, vagy manőken arcú. És sajnos, megint ebből van több, aki vállalja a fizikai kihívásokat, csak azért, hogy este ne kelljen annyira egyedül félnie. Szépen fogalmaztam? Ez az egyik része, ők nem valók oda.

A másik része, aki valóban katona akar lenni, és mély meggyőződésem, hogy ez így van, annak a fizikai különbség nem akadály. Tudni kell, hogy a női test fizikai erőhatásra sokkal tovább képes elviselni a fájdalmat. Adott esetben és megfelelő dresszírozással a pszichés terhelést is jobban viselik, mint a férfiak. Genetikailag is így vannak a nemek elkülönítve, mert azért egy nő sokkal jobban elviseli a gyereksírást folyamatosan, és közben mégis tereget. És nem borul ki, és nem hangosítja föl a tévét, hogy ne hallja a gyerek sikítását. Ez most egy szélsőséges és kiragadott példa. De igenis, így vannak kódolva a nők pszichikailag, és amennyiben nem a konkrét fizikai erőt, hanem a kitartást, a szívósságot nézzük, akkor fizikailag is alkalmasabbak, mint a férfiak. Egyetlen baj van. Az a baj, hogy egy vegyes alakulat kapcsán, a pasik pont nem úgy vannak genetikailag kódolva, hogy elviseljék egy sebesült nő látványát. Következésképpen az egész küldetést veszélybe sodorják mindenféle előzetes megfontolás és gondolkodás nélkül egy ilyen sebesüléssel. Ha engem gyomron lőnek és jajgatok, akkor a többiek még tudnak a feladatra koncentrálni, mert azt már többé-kevésbe megszokták.

De ha a nőket hölgyként is és bajtársként is kezelik abban a helyzetben, amikor hölgyet lőnek hasba és jajgat, akkor mindketten meghalunk. Pedig azt is mindenki tudja, hogy egy haslövésnél úgyszólván meg fog dögni. Veszélyes ez a küldetés szempontjából, mert többen oda akarnak menni, segíteni egy nőért, mint értem. És ez független attól, hogy mennyire vagyok én meleg barátságban a többiekkel, meg mennyire szorosba az a hölgy. Ez pontosan azon múlik, hogy ő lány, én meg fiú. És ezért, ilyen helyzetben levőleg, nem javasolnám mindenképpen már mégsem a hölgyek harcba vitelét. Izraelben ezt nagyon jól megoldották. Egyrészt, mert muszáj volt, mert nagyon kevesen vannak. Másrészt ott figyelnek annyira, hogy azért a lányok ne kerüljenek éles helyzetbe. Ott vannak a tömegben, növelik a létszámot.

Például harcokszíókat képeztek ki anno, és nem tudom pontosan, melyik háborúban, de hetvenegy-néhány kilométert nyomultak előre egyetlen lövés nélkül, mert a hangszórókon azt mondták arabul, hogy a harcokszíókat nők vezetik. És tudni kell, hogy a mohamedán vallásnál, hogy ha egy hölgy keze által esel el, akkor az nagy szégyen. És akkor nem leszel hős, és nem vár a negyven huri a túlvilágon. A huri, az a bizonyos szűz táncosnő. És ez megint a pszichikai hadviselés egyik formája. Ezért vannak csak női alakulatok, mert egy nőt más-képp érint egy nő sérülése, mint egy férfit a nő sérülése. Ez teljesen jól igazolja azt, amit az előbb elmondtam. De olyan alakulatnál, ahol közvetlen a harci érintkezés, még mindig nem jellemző. Tehát kifejezetten létszámokai vannak, hogy a nők is teljesítenek sorkatonai szolgálatot, ha izraeli állampolgár vagy. Ennek ellenére, és ez nem sovinizmus, hanem az előbb említett racionális okok alapján, én nem hiszek abban, hogy jól működik egy nő a hadsereg-

ben. És ne felejtjük el még egy pillanatra a fizikai követelményeket. Azért azt a géppuskát, meg a sebesült bajtársat fel kell vinni loholva a domb tetejére, és erre nem mindenki alkalmas. Férfiként sem, nemhogy nőként. Azért azt tudomásul kell venni, hogy a hímeken több tapadási pont létezik, ami több izomzatot feltételez, igaz, rám pont nem jellemző a vízisikló alkatommal, de egyébként igenis jellemző. És még valami van. A nők nem tudnak, visszatérve a genetikai meg az egyéb adottságos különbségekre, nem képesek annyira céltudatosak lenni, mint egy hím. Mert többfelé ágazik az agyuk, ugyebár egy nő elvben több dolgot is tud csinálni egyszerre, szokták is mondani, hogy „hülyék”. Ellentétben ezzel, egy pacáknak, hogyha azt mondod, menjen föl a dombra, az képes másra nem is gondolni, csak hogy feljusson. Őt képessé lehet tenni erre. Alapvetően nem ellenzem a katonanők jelenlétét. Van benne pozitívum, mert azért egy egészséges büszke hím nem próbál meg lemaradni, amikor egy nő fut előtte, tehát lehet fokozni ezzel a hatást; de amikor már elválik a szar a vértől – ez szakzsargon –, tehát éles helyzet van, igazából nem szívesen lennék hölgygel. Ha másért nem, visszatérnék a fizikai történetre, nem biztos, hogy el tudna vinni a hátán a segélyhelyig. Nem vagyok beteges sovíniszta. Van nyűgöm más.

Bohó ifjú koromban, amikor még a sulimban tanultam, ahol végül is később toboroztak, volt ilyen bébiápolási tanfolyás. Amire én erre lelkesen jelentkeztem. És azt mondták, nem lehet, azt csak a lányoknak. És akkor erre én néztem hülyén, hogy miért? Csak lányok kellenek a gyerekekhez is? És konkrétan megsértődtem, pedig nem volt semmi ilyen meleg elhajlás bennem, én csak babát akarok ápolni. A mai napig is lelkes bébiszitter vagyok egyébként, amikor sor kerül rá. Még azt is állíthatom, hogy a kölkök is szoktak szeretni.

Azért még vannak kihívásaim a tolerancia kapcsán. Sanda gyanú volt rá, hogy volt meleg munkatársam. A hölgyeket valószínűleg jobban viselem. Szakmai szempontból is jobban viselem a hölgyeket. Meg bármilyen szempontból is jobban viselem a hölgyeket. Fogalmazhatunk persze úgy, hogy melegek, de én konkrétan buzit akartam mondani. Ritka toleráns gyerek vagyok, de nem mindenre. A mai napig a történészek azon vitatkoznak, hogy Leonidásznak az egész alakos hősei, ott a Thermopülai szorosnál, ők melegek voltak-e valamennyien. Van egy elmélet, ami szerint a görögök úgy voltak vele, hogy volt meleg alakulatuk, mégpedig azért, mert mindenki párban ott volt, és egy férfi akkor harcol igazán, amikor a szerelméért harcol. Ennek van alapja. Nyilvánvalóan motiváltabban harcol, visszatérve a motiváció szóra, mintha csak úgy a bajtársaiért harcolna. Én ezt elismerem. Viszont vannak történészek, és főleg a görögök, akik tagadják, hogy Leonidász is meleg vagy buzi lett volna. Főleg angolok állítják, főleg görögök tagadják, tehát azért van valami nemzeti ellentét is ebben a történetben. És bizonyíték meg nyilván nincs rá, és az most nekünk igazából lényegtelen is, hogy ennek a vitának mi a vége. Az ókori görögök azért értettek az akkori harceljárásokhoz, és annak számos részéhez. Nem is háromszázan voltak, hanem több mint kétezer-hétszáz, segédcsoportokkal együtt. Ők voltak a klasszikus spártai hoptikák, az elit gyalogosok. Az akkori kor szinte legjobban kiképzett, és szinte legjobban felfegyverzett elitkatonái voltak. Hogy buzik voltak vagy nem, ezt így visszapörgetve az időt nem nagyon fogjuk tudni eldönteni, de ez másodlagos kérdés. Én azt hiszem, hogy az ősmelegekre nem vagyok annyira toleráns, mint mondjuk akár a hölgyekre, akár a félkezűekre vagy bárkire. Ez részéről főleg érzelmi választás. Nem hiszek abban, hogy egy buzi ne tudna úgy löni, mint én, vagy ne tudna annyit futni, mint én. Én ebben nem hiszek. Ez nem a racionális hozzáállásom, hanem nyilvánvalóan az érzelmi. Tudok olyat, aki megjárta az idegenlégiót

több különböző afrikai, és egyéb bevetéseken részt vett, és évek múlva derült ki róla, hogy ő meleg, és ő ezt a társának be is vallotta, de nem közeledett a bajtársaihoz, ő ezt megoldotta házon belül. Vagy kívül. Azt gondolom, hogyha én a csokismeggyet szeretem, te meg csak a fenýtobozt, attól még mind a ketten lehetünk jó katonák.

Azon kívül van negatív példám, szerencsére nem saját, de ott a közeledés része is megtörtént. Azóta is sokat gondolkodom azon, hogy abban a helyzetben, ahogy ez történt, én mit tettem volna, és nem tudom megmondani. Hangsúlyozom, ez érzelmi alapú negatívum, de én nem látom értelmét konkrétan – bocsánat, de – a buziknak.

Az egyik kedvenc példám erre, ami nem is olyan régen volt, hogy ugyebár a Magyar Gárdának nem engedték, hogy felvonuljon az Andrássy úton, mert azt mondták, hogy az nagyon megbotránkoztatja a környezetet. A melegeknek megengedték. MÉR az nem vált ki tömeges megbotránkozást? Meg sok forgalmat nem zavar? Az Andrássy út két párhuzamos utcáját is folyton lezárták, nehogy valaki szegény melegeket megdobja.

Nekem a gárda sem hiányzik, de a buzik meg útban vannak. Tehát ne vonuljanak fel, nem érdekel, mit csinál az a hálószobában, de hadd ne lássa már a gyereket. Vagy kvázi én mint bébiszitter véletlenül pont az Andrássy úton fagyizom, és akkor ott éppen melegfelvonulás van, mit mondom a kölöknek, hogy akkor azok a bácsik mit csinálnak? Ők csak szerepet játszanak, csak pukkasztják a polgárokat, hát egy nyiladozó értelmű kölökben azért nagyon komoly hatásokat érhetnek el vizuálisan. Tehát ezt ne felejtjük el. És én igenis, tehát így és ebből a szempontból is, mondhatnak rám, hogy igen, homofób vagyok. Talán nem is igazán, mégis törekszem rá, hogy az legyek.

Más konfliktusokat is elég jól viselek. A női fegyverzet egy egészen különleges és specifikus történet. Elvben úgy tartják, hogy kiszámíthatatlan, de ez nem így van. Egyetlen dolog van, amit egy férfi nem tud jobban megcsinálni, mint egy nő, és az a gyerekszülés. Persze azért ehhez is kell a megfelelő férfi. Így, hogy hat és félmilliárdan vagyunk ezen a bolygón, azt hiszem, ez legalább hatmilliárddal több, mint amennyi kellene. Ez nem faji, vagy bármi más diszkriminatív alapon való megkülönböztetés, hanem csak a megfelelőség kapcsán gondolom így. Vannak a megfelelő férfiak és a megfelelő nők, azokat ki kéne választani, a többit meg bezavarni az óceánba.

Én, aki vadászom, azt tartom, hogy minden egyes vadásznak, aki vadászik, legyen az francia vagy olasz – főleg az olaszok, akiket azért is nagyon szeretek, mert még a széncinegét is képesek... és aztán még meg is eszik –, vagy a mi hős magyar vadászaink, akik ezeket még el is kísérik a széncinege vadászatra, ezeknek először adni kellene a kezébe egy kést, egy íjat meg egy lándzsát, hogy nesze, oszt menjél be az erdőbe. Ha elejtesz valamit, az a tied, ha ő ejt el, az meg az övé. És ha nem tudsz elejteni valamit egy hónapon keresztül, akkor inkább ne legyél vadász. Ha ilyen módon szelektálnánk a vadászokat, akkor azért nem lenne olyan nagy veszélyben a vadállomány. Viszont ezek a vadászok tényleg tudnák tisztelni a vadont, az erdőt és a természetet. Nem az a vadász, aki meg tudja venni a nyolcmillió puskájára a tizenhatmillió távcsövet, kilenc óra harminc perckor felül a lesre, mert tíz óra nulla nullakor menetrendszerűen az oda bevetett csorda megérkezik, legyen az akár szarvas, akár őz, akár disznó, majd nagy nehezen harminchárom méterről belelő az olyan puskával ami a rinocéroszt is keresztüllövi, és aztán lekászálódik, hogy hú, mekkorát vadásztam, de már felfelé is be volt rúgva, meg lefelé is még mindig be van rúgva, és legalább négyszáz métert dülöngélt a vadászahztól a lesig. Ez nem vadászat.

Volt egy kedves barátném, szemtelenül fiatal, aranyos-kedves kétdiplomás, és talán egy egészen kicsi hangyányit buta, de ez engem egyáltalán nem zavart – hisz’ nincs tökéletes nő, mert az már férfi. Kedves barátném nyaggatott, hogy sosem veszünk részt semmilyen komolyabb társadalmi eseményen, hanem amikor mi találkozunk, akkor csak és kizárólag a jövő nemzedékének hirtelen való ápolása kapcsán tesszük ezt. És itt nem is a hirtelenségen, hanem a jövő nemzedék építésének szorgos elgyakorlásán volna a hangsúly. Ezért elmentünk moziba, és még a metróon is kommunikáltam a barátaimmal, hogy inkább az a mozi lenne jobb, ami a hölgy lakhelyéhez közelebb esik, és beszélünk róla, hogy akkor milyen jó, hogy ilyen sokan együtt megyünk, és akkor majd én őt bemutatom, és „igen, persze mutass be”, satöbbi, mert – ugye – ilyenek a barátok, kíváncsiak, hogy kivel ápolódik a jövő nemzedék. És mielőtt beléptünk volna a célzott épületbe, ő előadta, hogy nem is vontam be a döntésbe, hogy hova megyünk, és különben is – őneki fájni fog a feje. Én nagyon kevés anatómiát tanultam, de azt tudom, hogyha nagyon koncentrálok, akkor nekem bármim fájhat, sőt, ha nagyon koncentrálok, akkor nekem bármim nem fájhat. Az előbbi, a hölgy által gyakorolt verzió az valami fordított placebo hatás, de erre azért nem tartottam őt képesnek. De nem is ez volt a baj, hanem ezután azt mondta, hogy akkor én most döntsem el, hogy ő vagy a barátaim. Akkor gyorsan vissza is kérdeztem, hogy ez egy ultimátum volt, amit te most itt elmondtál? „Igen, ultimátum!” Így hát, kapott a szájára egy pusztit, és mondtam neki, hogy köszönök mindent, akkor én most elmegyek moziba, te meg oda mész, ahova akarsz, mert velem ezt nem, mert biztos, hogy nem én vagyok az, akit ilyen holmi ultimátumokkal bármire is rá lehetne venni.

Vidékiában jártam, nagyon régen, egy kedves hölgy szüleinél tettem látogatást, első vagy talán maximum második alkalommal. Ebéd, a Mama csodálatosan főz, kulináris élmények elhalmozásában részesültem, de: közbe-közbe Anyuka azért be-beszúrt, hogy ezt így kéne, azt meg úgy kéne. Mondta már akkor is, hogy ne hívjam Mamának, de egy idő után már nem bírtam. Kérdeztem, „Mamácska, akar maga unokát?” „Hát, persze, minden anya szeretne unokát!” „És van valami potenciális legény a környéken rajtam kívül?” „Dehogy van, hogy is gondolhatja ezt...” „De akkor hogyan gondolja a kedves Mama, azt az unokát önállóan kívánja legyártani?” Néz, hápog... „Hát nem...” „Lehetséges akkor, hogy ez a felelősség reám hárul?” Aszondja, „persze, persze!” „No, akkor szeretném úgy, akkor és ahogyan én szeretem, és nagyon szeretném, ha nem szólna bele, mert ellenkező esetben kénytelen lesz önállóan belefogni az unokagyártásba, addig viszont nagyon szeretném, ha nem szólna bele, sem szemtől szembe, ahogyan eddig amit persze nagyra értékelek, hogy vette a bátorságot, de hátulról sem, hogy a kedves lányának elmondja az ukázt, mert én felismerem ezt a történetet, és lehetőség szerint én a lányával szeretnék együtt élni, és nem Önnel, mert akkor Önt kértem volna meg.” Az ebéd további részében elég nagy lett a csönd, csörögtek is a tányérok, Apu viszont megnyílt, és közölte, hogy ő Mihály, és akkor szeretné, ha tegeződnének. Később kiderült, hogy a hős Mamának igen komoly híre volt a faluban, mint a verbális kommunikáció híres-neves, jeles, címzetes és kiemelkedő képviselője. Közölte is, hogy vele így még soha senki. Én meg kérdeztem, hogy „miért, Mamácska, tiszteletlen voltam? Mondtam egy csúnya szót is?” Én csak elmondtam, mik a szabályok. Lehet elfogadni, meg lehet áthágni – a következmények egyértelműek. Meghatároztam a demarkációs vonalat, helyét és magasságát. Ha nő lennék, bizonyára ugyanilyen jól kezelném a konfliktusokat a pasikkal is. Vannak konfliktusok nőkkel is, meg pasikkal is, de a demarkációs vonal meghatározása az számomra mindig ugyanolyan fontos.